

ARCHITEKTŪROS IR STATYBOS INSTITUTAS

TVIRTINU:

Instituto direktorius
dr. E. Blaževičius

1995 m. _____ mėn. ____ d.

ATASKAITA

TEMA: KAUNO MIESTO KULTŪROS PAVELDO TYRIMAI
IR PRINCIPINIŲ SIŪLYMŲ PAVELDO VERTYBĖMS
TVARKYTI PARENGIMAS

DALIS: MEDINĖS ARCHITEKTŪROS TYRIMAI, VERTYBINĖ
CHARAKTERISTIKA, SAUGOJIMO IR TVARKYMO
SIŪLYMAI

I TOMAS (TEKSTAS)

Direktoriaus pavaduotojas mokslo reikalams: W. Raginis V. Raginis

Urbanistikos sektoriaus vedėjas ir
temos vadovas:

A. Miškinis A. Miškinis

Atsakingas vykdytojas:

N. Steponaitytė N. Steponaitytė

KAUNAS, 1995

TURINYS

BENDRA DARBO CHARAKTERISTIKA, TYRIMŲ TERITORIJA IR OBJEKTAS	1 psl.
1. KAUNO MIESTO MEDINIŲ PASTATŲ PAPLITIMO RAIDA IR DABARTINĖ BŪKLĖ	2 psl.
2. MEDINIŲ PASTATŲ VERTYBINĖ CHARAKTERISTIKA	4 psl.
Vertinimo kriterijai	4 psl.
1 lentelė	6 psl.
Balų reikšmės	7 psl.
2.1. Kultūros paminklai ir preten- dentai į paminklus	7 psl.
2.2. Pretendentai į kultūros verty- bių juridinį statusą	8 psl.
2.3. Pretendentai į municipalinių kultūros vertybių juridinį statusą	9 psl.
2.4. Pastatai, turintys tik tam tikrą kultūrinės vertės požymių, pre- tenduojančius būti išsaugoti pa- sirinktinai	13 psl.
2.5. Kiti pastatai	21 psl.
2.6. Medinių pastatų arealai ir grupės	21 psl.
2 lentelė	24 psl.
3. MEDINIŲ PASTATŲ SAUGOJIMO IR TVARKYMO SIŪLYMAI	25 psl.
3.1. Apsaugos ir tvarkymo regla- mentas	25 psl.

3.2. Tvarkymo reglamentas	26 psl.
3.3. Reglamentuojamai tvarkytinų medinių pastatų arealai ir grupės	27 psl.

BENDRA DARBO CHARAKTERISTIKA, TYRIMŲ TERITORIJA
IR OBJEKTAS

Darbas atliktas Kauno miesto valdybos Urbanistikos ir architektūros skyriaus užsakymu.

Tai darbas, kuriuo remiantis miesto tvarkymo ir plėtros planurėtų būti fiksuotos medinės architektūros paveldo vertybės, kurios kol kas beveik nerespektuotos bendroje vertybių apsaugos ir tvarkymo programoje.

Darbas skirtinas priešprojektinių tyrimų daliai.

Medinių pastatų architektūra tyrinėta teritorijoje, kuri sutampa su 1940 metų Kauno miesto administracinėmis ribomis. Pastatai buvo vertinti tik architektūriniu požiūriu, neatsižvelgiant į jų istorinę, urbanistinę reikšmę ar fizinę būklę.

Pastatų saugojimo bei tolimesnio tvarkymo siūlymuose jau atsižvelgta į jų fizinę būklę, istorinę bei urbanistinę reikšmę.

Siūlymuose išskirti įvairios architektūrinės vertės pastatų saugotini arealai bei grupės, atspindintys tam tikrus miesto formavimosi etapus bei atskirų miesto dalių individualybę.

KAUNO MIESTO MEDINIŲ PASTATŲ PAPLITIMO RAIDA IR DABARTINĖ BŪKLĖ

Seniausia statybinė medžiaga Lietuvoje medis, todėl ir šėmdirbių, švejų, pirklių, amatininkų gyvenvietės greta Nemuno ir Neries santakos bei papilio gyvenvietė, iš kurios pradėjo augti Kauno miestas - buvo medinės. XIV a. antrojoje pusėje papilyje buvo tiek padidėjęs ir įgavęs miestams būdingų požymių, kad 1384 metais jau pavadintas miestu (pirmą kartą Kauno miestas paminėtas J. Posilgės kronikoje). XIV-XV a. miestas buvo beveik medinis. XVI a., po gaisro atkuriant miestą pagal stačiakampį planą, centre buvo statomi daugiausia mūriniai, namai, toliau nuo centro - mediniai.

XVII a. pirmoje pusėje Kaunas suklestėjo. Tačiau prieš pat 1655-1660 m. karą jį nuniokojo didelis gaisras, o pats miestas karo metu buvo nusiaubtas. Centro atstatymas vyko lėtai, tačiau padidėjo priemiesčiai, o už Neries, prie kelio į Žemaitiją, ėmė formotis Radvilų miestelis - Vilijampolė. Joje statėsi daugiausia šydai, kuriems mieste kurtis buvo uždrausta. Vilijampolėje buvo statomi vien mediniai namai. Vėliau miestą ne kartą siaubė karai, gaisrai ir potvyniai. XVIII a. pabaigoje mieste buvo tik 22 mūriniai namai, kiti - daugiausia medinės lašnos. 1800 m. gaisro metu sudegė apie 30 % namų. Miestas labai nukentėjo per 1812 metų karą. Jeigu 1795 m. mieste nurodoma buvus 357 namus, o prieš įžengiant prancūzams - 271 namą, tai jiems pasitraukus, surašyta tik apie 200 namų, daugelis iš jų buvo menki ir nuniokoti.

Kaunas pradėjo atsigausti XIX a. ketvirtajame dešimtmetyje (1837 m. buvo 544 gyvenamieji namai ir visuomeniniai pastatai, iš jų 71 mūrinis). Taigi ir tuo metu mieste dominavo mediniai pastatai.

1843 m. Kaunas tapo gubernijos centru. 1847 m. patvirtintas

jo plėtotės projektas. Padidėjo statybos mastas. Buvo statoma maždaug vienodai medinių ir mūrinių namų, o pakraščiai ir toliau liko vien mediniai. 1869 m. Kaune, be priemiesčių, buvo 2696 įvairios paskirties pastatai, iš jų tik 640 mūrinių. Siekiant priartinti miestą prie geležinkelio, 1868-1869 m. buvo parengtas, o 1871 m. patvirtintas naujas plano projektas.

Gausėjant gyventojų, gana intensyviai statyta ir už miesto ribų - ypač Žemuosiuose Šančiuose, Žaliakalnyje - į rytus nuo Ukmergės plento kūrėsi padrika gyvenvietė, plėtėsi Vilijampolė. Buvo statomi beveik vien mediniai namai.

Seniausi iki mūsų dienų Kaune išlikę mediniai namai yra statyti XIX a. antroje pusėje. Didžioji jų dalis - elementarūs primityvių formų statiniai. Tačiau išliko ir originalių medinių pastatų su rusų architektūrai būdingais dekoru elementais. Tai namai Doneičio, Kęstučio, Archyvo, Pušyno, Kanto gatvėse, Lakūnų plente, buvusioje geležinkeliečių gyvenvietėje greta geležinkelio.

Po Pirmojo pasaulinio karo daugiausia namų buvo statoma priemiesčiuose. Didžiuma jų - mediniai, 1-2 aukštų. Žaliakalnyje, Aukštojoje Panemunėje iškilo vienas kitas originalusis medinis namas.

1931 metais statybos Kaune pasiekė kulminaciją (pastatyta 1415 statinių). Nors iki 1940 metų daugiausia statyta mūrinių namų, bet atsirado ir ypač geros architektūros medinių: Aukštosios Panemunės vilų ir vasarnamių rajone, Žaliakalnyje bei Aukštojoje Vredoje. Pavieniai originalūs mediniai namai iškilo ir Centre, Aukštuosiuose bei Žemuosiuose Šančiuose, Vilijampolėje.

Šių namų fasaduose buvo geometriškai stilizuotų formų, taip pat - liaudiškų dekoru elementų - saulučių, tulpių. Kai kurie mediniai namai turėjo neobaroko, neogotikos, moderno formų. Puošniu dekoru pasižyminčių vilų pastatyta Aukštojoje Panemunėje, Žaliakal-

nio, Linksmadvario šlaituose.

Ketvirtajame dešimtmetyje medinių pastatų formos pakito: tūriai tapo statiški, masyvūs, sienų plokštumos lygios, su vienodai išdėstytais langais. Fasada pradėti dalyti iškyšomis ir įtraukomis; horizontaliai ir vertikalčiai suskaidyti. Dauguma namų simetriški. Tačiau racionaliosios architektūros medinių pastatų Kaune atsirado nedaug, palyginus su mūriniais: Aukštojoje Panemunėje, Žaliakalnyje, Žemuosiuose Šančiuose.

Tarpukario laikotarpiu Kaune pastatyta nemaža gana standartinių medinių namų. Jais suformuota daugelis Žaliakalnio, Aukštųjų ir Žemųjų Šančių, Aleksoto, Vilijampolės, Aukštosios Panemunės gatvelių. Analogiški namai statyti ir po Antrojo pasaulinio karo.

Medinių namų statyba Kaune beveik nutrūko apie 1960 metus. Tačiau daugelis anksčiau statytų buvo įvairiu mastu rekonstruoti, dažnai - nevykusiai. Dalis jų buvo apmūryti.

Šios tendencijos kol kas išlieka. Tačiau yra ir teigiamų poslinkių - restauruojami puošnūs mediniai namai Donelaičio 7 ir 11. Aukštojoje Panemunėje rekonstruota keletas neišvaizdžių medinių namų, pagerinant jų architektūrą.

2. MEDINIŲ PASTATŲ VERTYBINĖ CHARAKTERISTIKA

Vertinimo kriterijai

Visų nagrinėtoje teritorijoje esančių medinių pastatų architektūra, nepriklausomai nuo jų statybos laiko, vertintą 6 balų skale (nuo 0 iki 5). Vertinant atsižvelgta į pastato tūrio ir pagrindinio fasado kompoziciją, stogo formas, įėjimo, kitų elementų ir formų (balkonų, lodžijų, langų, verandų), dekoro originalumą.

Bendra pastato tūrio kompozicija

Itin originali - kai atskiri elementai ir formos pasižy-
(5 balai)

ELEMENTĀLĀI DAVAI	BĒNDRA FORMA KOMPOZICIJA			PAGRINDINĀO PASAĻO KOMPOZICIJA			SĪGĀO FORMA			ĪSĪJĀS			KĪVI KLĀSIFIKĀCIJA IR FORMS (BAIKONĀI, IODŽĪJOS, VERĀNĀOS, LAIŅĀI)			DĪKORĀS			
	Itin ori- stina- li	Ori- stina- li	Pap- ras- ta	Itin ori- g.	Ori- g.	Pepr.	Mem.	Itin ori- g.	Ori- g.	Pepr.	Mem.	Itin ori- g.	Ori- g.	Pepr.	Mem.	Itin ori- g.	Ori- g.	Pepr.	Mem.
5																			
4																			
3																			
2																			
1																			
0																			

■ - Visuma

▨ - Delys, pavieniat elemental, formos

nalumo laipsnio charakteristikos sutampa su įvertinimais itin originalus, originalus, paprastas, elementarus.

Galimos ir tam tikros atskirų charakteristikų kombinacijos (1 lentelė).

Balų reikšmės

5 balais įvertinti pastatai yra ypač reikšmingi Lietuvos architektūros paveldo vertybių apsaugos požiūriu ir pretenduoja į architektūros paminklo juridinį statusą.

4 balais įvertinti pastatai yra reikšmingi Lietuvos architektūros paveldo vertybių apsaugos požiūriu ir pretenduoja į architektūros paveldo vertybės juridinį statusą.

3 balais įvertinti pastatai ^{gali būti} reikšmingi Kauno miesto architektūros paveldo vertybių apsaugos požiūriu ir pretenduoja į municipalinės architektūros paveldo vertybės juridinį statusą.

Žemesniais balais įvertintiems pastatams juridinis statusas neteiktinas, nors 2 balų vertės pastatai galėtų būti arba saugomi visumoje, arba fragmentiškai pasirinktinai, o pertvarkomi-pagal specialias sąlygas.

2.3. Kultūros paminklai ir pretendentai į paminklus (5 balai):

Paminklai

Eil. Nr.	Adresas	Statybos laikas
<u>Benamiestis</u>		
1	Kumelių 6 (AtV-99)	XIX a. antra pusė

Pretendentai į paminklus

Eil. Nr.	Eil. Adresas Nr. raj.	Statybos laikas
----------	--------------------------	-----------------

Centras

1	1	Donelaičio 7	XIX a. pabaiga
2	2	Donelaičio 11	- " -
		<u>Žaliakalnis</u>	
3	1	Žemaičių 20	1919 - 1940 m.
		<u>Aukštoji Panemunė</u>	
4	1	Gailutės 28	1919 - 1940 m.
		<u>Linksmadvaris</u>	
5	1	Planetų 15	1919 - 1940 m.

2.2. Pretendentai į kultūros vertybių
juridini statusą (4 balai)

		<u>Centras</u>	
1	1	Donelaičio 5	XIX a. pabaiga
2	2	Kęstučio 43	- " -
		<u>Žaliakalnis</u>	
3	1	Žemaičių 97	XIX a. pab. - XX a. pr.
4	2	Archyvo 52/Algirdo 36 [≠]	- " - " -
5	3	Mackevičiaus 96	- " - " -
6	4	Minties ratas 2/ Vyšnų 17	1919 - 1940 m.
7	5	Aukštaičių 36	- " -
8	6	Vaičiūčio 4	- " -
9	7	Dzūkų 8	- " -
10	8	Perkūno al. 4	- " -
		<u>Aukštoji Panemunė</u>	
11	1	Smetonos al. 9	1919 - 1940 m.
12	2	Smetonos al. 19	- " -
13	3	Smetonos al. 25	- " -
14	4	Smetonos al. 29	- " -

≠ pastatas 1995 m. vasarą nukentėjo nuo gaisro

15	5	Gailutės 19 <u>Žemieji Šančiai</u>	1919-1940 m.
16	1	<u>Vilijampolė</u>	
17	1	Radvilų dvaro 1	XIX a.pab.
18	2	Radvilų dvaro 1 ^A	-"-

2.3. Pretendentai į municipalinių kultūros
vertybių juridinį statusą (3 balai)

<u>Senamiestis</u>			
1	1	Zamenhofo 8	XIX a.pabaiga
2	2	Poškos 12	-"-
<u>Centras</u>			
3	1	Būgos 4	-"-
4	2	Kanto 19	-"-
5	3	Putvinskio 28	1919-1940 m.
<u>Geležinkelio stoties rajonas</u>			
6	1	Čiurlionio 10 <small>NUVEDIMATAI 1888 M.</small>	XIX a.pabaiga
7	2	Čiurlionio 22	-"-
8	3	Tunelio 6	-"-
9	4	Tunelio 15	-"-
10	5	Juozapavičiaus 124	-"-
11	6	Juozapavičiaus 124 ^A	-"-
<u>Žaliakalnis</u>			
12	1	Dzūkų 5	1919-1940 m
13	2	Dzūkų 7	-"-
14	3	Dzūkų 10	-"-
15	4	Dzūkų 15	-"-
16	5	Aukštaičių 25	-"-

17	6	Aukštaičių 30	1919-1940 m.
18	7	Kauko al. 22	-"-
19	8	Tulpių 21	-"-
20	9	Višinskio 61	-"-
21	10	Minties ratas 24	-"-
22	11	Minties ratas 29	-"-
23	12	Minties ratas 37	-"-
24	13	Minties ratas 51	-"-
25	14	Vydūno al. 49	-"-
26	15	Vydūno al. 55/Eglių 1	-"-
27	16	Perkūno al. 10	-"-
28	17	Kudirkos 6	-"-
29	18	K. Petrausko 23	-"-
30	19	K. Petrausko 44	-"-
31	20	Žemaičių 81	-"-
32	21	Žemaičių 170	-"-
33	22	Kapsų 118	-"-
34	23	Širvintų 26	-"-
35	24	Biržų 5	-"-
36	25	Kapsų 45/Širvintų 28	-"-
37	26	Alantos 12	-"-
38	27	Savanorių 63	-"-
39	28	Savanorių 68	XIX a. pabaiga
40	29	Savanorių 211//Utenos 1	-"-
41	30	Jonavos 30	-"-
42	31	Žalioji 29	1919-1940 m.

43	32	Žalioji 31	1919-1940
44	33	Basanavičiaus 54	-"-
45	34	Jankaus 32	-"-
46	35	Salako 18	-"-
47	36	Baranausko 2 / B.Sruogos 32 <u>Aukštoji Freda</u>	-"-
48	1	Lakūnų 46	XIX a. pabaiga
49	2	Grybausko 11	1919-1940 m.
50	3	Grybausko 22 <i>nr</i>	-"-
51	4	Grožio al. 6 <i>neišvaidin</i>	-"-
52	5	Vilties 7 <i>neįrašytas</i> <u>Aukštieji ir Žemieji Šančiai</u>	-"-
53	1	Šaldytuvų 28	1919-1940 m.
54	2	✓ Drobės 4	-"-
55	3	✓ Juozapavičiaus 117	-"-
56	4	Juozapavičiaus 28 ^A	-"-
57	5	Danų 16 <u>Aukštoji Panemunė, Vyčiūnai</u>	-"-
58	1	Birutės 16	1919-1940 m.
59	2	Birutės 22	-"-
60	3	Vaidilos 5	-"-
61	4	Vaidilos 13	-"-
62	5	Vaidilos 18	-"-
63	6	Staugaičio 7	-"-
64	7	Staugaičio 13	-"-
65	8	Smetonos al. 81	-"-
66	9	Klevų 3	-"-
67	10	Klevų 6	-"-
68	11	Vaidoto 26	-"-
69	12	Vaidoto 215 <u>Vilijampolė</u>	-"-
70	1	Apuolės / Tytuvėnų	1919-1940 m.

2.4. Pastatai, turintys tik tam tikrą kultūrinės vertės požymiu, pretenduojantys būti išsaugoti pasirinktinai (2 balai)

Eil. Nr.	Eil. Nr. raj.	Adresas	Statybos laikotarpis	Pretenduojama į pasirinktinį saugojimą
<u>Senamiestis</u>				
1	1	Poškos 15	XIX a.	durys
<u>Centras</u>				
2	1	Donelaičio 1/Vytauto 97 ⁵	XIX a.pab.	
3	2	Donelaičio 11 ^A	"	veranda
4	3	Kęstučio 47	"	
5	4	Vytauto 44 ^A	"	
6	5	Vytauto 71 ^A	"	
7	6	Čiurlionio 14	"	
8	7	Baritonų 5	1919-1940 m.	
9	8	Būgos 24	"	
<u>Žaliakalnis</u>				
10	1	Savanorių 44	XIX a.pab.	
11	2	Savanorių 75	"	
12	3	Savanorių 51 ^A	1919-1940 m. sekantys pastatai statyti tuo pačiu laiku	
13	4	Višinskio 4		
14	5	Višinskio 24		
15	6	Višinskio 59		
16	7	Višinskio 72		
17	8	Višinskio 78		
18	9	Višinskio 80		

19	10	Višinskio 86
20	11	Aukštaičių 13 / Višinskio 21
21	12	Aukštaičių 15
22	13	Aukštačių 19
23	14	Aukštaičių 19 ^A
24	15	Aukštaičių 15 / Višinskio 38
25	16	Aukštaičių 28
26	17	Kauko al. 7
27	18	Dzūkų 8
28	19	Dzūkų 9
29	20	Vileišio 9
30	21	Aušros 7
31	22	Aušros 13
32	23	Aušros 49
33	24	Lietuvių 33
34	25	Lietuvių 35
35	26	K. Petrausko 32
36	27	Perkūno al. 7
37	28	Aguonų 11 / Radastų 17
38	29	Aguonų 14
39	30	Tulpių 4
40	31	Tulpių 7
41	32	Kudirkos 12
42	33	Kudirkos 13 / Aukštaičių
43	34	Gėlių ratas 7
44	35	Gėlių ratas 9
45	36	Gėlių ratas 15
46	37	Gėlių ratas 23
47	38	Gėlių ratas 25
48	39	Gėlių ratas 29
49	40	Minties ratas 3

durys

50	41	Minties ratas 4
51	42	Minties ratas 5
52	43	Minties ratas 6
53	44	Minties ratas 8
54	45	Minties ratas 11
55	46	Minties ratas 44
56	47	Minties ratas 53
57	48	Minties ratas 54
58	49	Kraševskio 3
59	50	Kraševskio 5
60	51	Kraševskio 6
61	52	Kraševskio 9
62	53	Kraševskio 10
63	54	Kraševskio 13
64	55	Kraševskio 20
65	56	Vydūno 21
66	57	Vydūno 23 / Gėlių ratas 1
67	58	Vydūno 35
68	59	Vydūno 37 / Minties ratas 56
69	60	Vydūno 41
70	61	Vydūno 47
71	62	Vydūno 53
72	63	Vydūno 61
73	64	Vydūno 65
74	65	Mateikos 22
75	66	Mateikos 24
76	67	Mateikos 30
77	68	Mateikos 35
78	69	Mateikos 36
79	70	Mateikos 40
80	71	Mateikos 42

79	70	Mateikos 48	
80	71	Baranausko 7	
81	72	Sruogos 36	
82	73	Širvintų 23	
83	74	Molėtų 10	
84	75	Molėtų 19	
85	76	Zanavykų 19/Kapsų 57	
86	77	Anykščių 15	bokštelis
87	78	Kapsų 4	
88	79	Kapsų 24	
89	80	Kapsų 26	
90	81	Kapsų 59	
91	82	Kapsų 75	
92	83	Zanavykų 4	
93	84	Zanavykų 10	
94	85	Žemaičių 51	
95	86	Žemaičių 53	
96	87	Pažangos 4	
97	88	Pažangos 6	erkeris
98	89	Kalniečių 8	
99	90	Kalniečių 16	
100	91	Kalniečių 21	
101	92	Kalniečių 22	
102	93	Kalniečių 65	
103	94	Kalniečių 72	
104	95	Kalniečių 105	
105	96	Širvintų 11	
106	97	Dovydaičio 6	
107	98	Dovydaičio 7	
108	99	Utenos 16	

109	100	Vokietaičio 7	
110	101	Vokietaičio 12	
111	102	Sasnausko 30	
112	103	Belninkų 5	
113	104	Taikos pr.6	
114	105	Taikos pr. 8	
115	106	Taikos pr. 16	
116	107	Benėdiktinų 78	
117	108	Zikaro 3	
118	109	Zikaro 41	
119	110	Tvirtovės al. 7	
120	111	Tvirtovės al. 23	
121	112	Tvirtovės al. 29	
122	113	Mackevičiaus 78	
123	114	Mackevičiaus 80	
124	115	Mackevičiaus 102/Telšių 9	
125	116	Seinų 24	
126	117	Seinų 35	
127	118	Seinų 37	
128	119	Alantos 5	
129	120	Gėlių ratas 17	
		<u>Aukštieji ir Žemieji Šančiai</u>	
130	1	Juozapavičiaus 50/3 <i>audėja</i> XIX a.pab.	elementai
131	2	Juozapavičiaus 121	
132	3	Juozapavičiaus 125	
133	4	Ivinskio 26	1919-1940 m.
134	5	Ivinskio 68	
135	6	Ivinskio 80	
136	7	Ivinskio 102	

137	8	Ivinskio 106	
138	9	Ivinskio 110	
139	10	Ivinskio 120	
140	11	Ivinskio 122	
141	12	Pušyno 30	XIX a.pab.
142	13	Hipodromo 1	
143	14	Hipodromo 5	1919-1940 m.
144	15	Hipodromo 12	
145	16	Hipodromo 19	
146	17	Hipodromo 33	
147	18	Rygos 20	
148	19	Suomių 28	
149	20	Vokiečių 73	
150	21	Vokiečių 24	
151	22	Vokiečių 26	
152	23	Vokiečių 28	
153	24	Vokiečių 39	
154	25	Vokiečių 82/Kranto 8-toji 1	
155	26	Sodų 10	
156	27	Sodų 60	
157	28	Šeivų 9	
158	29	Vilnų 12/Olandų 2	
159	30	Švedų 9	
160	31	Ringuvos 3	
161	32	Drobės 27	
162	33	Drobės 29	
163	34	Drobės 45	
164	35	Vinių 8/Mažeikių 19	
165	36	Siulų 24	

166	37	Siūly 26	
167	38	Kranto al. 86	darys
168	39	Kranto 2-oji 15	
169	40	Kranto 4-oji 12	
170	41	Kranto 9-oji 16	
171	42	Kranto 19-oji 28	
172	43	Prancūzų 52	
173	44	Kaišiadorių 3	
174	45	Kaišiadorių 33	
175	46	Kaišiadorių 35	
<u>Aukštoji Panemunė, Vičiūnai</u>			
176	1	Vaidoto 11	
177	2	Vaidoto 14	
178	3	Vaidoto 16	
179	4	Vaidoto 18	
180	5	Vaidoto 162	
181	6	Vaidoto 185	
182	7	Smetonos al. 3 ^A	
183	8	Smetonos al. 7	
184	9	Smetonos al. 11	
185	10	Smetonos al. 31	
186	11	Smetonos al. 35	
187	12	Smetonos al. 39	
188	13	Smetonos al. 71	
189	14	Smetonos al. 75	
190	15	Klevų 5	
191	16	Klevų 6	
192	17	Klevų 7	
193	18	Vaidilos 3	

194	19	Vaidilos 11/Gailutės 7
195	20	Vaidilos 31
196	21	Vaidilos 32
197	22	Vičiūnu 8
198	23	Vičiūnų 11
199	24	Vičiūnų 26/Gailutės 11
200	25	Vičiūnų 28/Gailutės 22
201	26	Birutės 7
202	27	Birutės 14
203	28	Birutės 20
204	29	Birutės 19
205	30	Birutės 24/Gailutės 17
206	31	Birutės 25
207	32	Birutės 31
208	33	Birutės 33
209	34	Gailutės 1
210	35	Gailutės 6
211	36	Gailutės 8
212	37	Gailutės 16
213	38	Upelio 4
214	39	Pažaislio 16
215	40	Elnių 3
216	41	Pušų 4
217	42	Pušų 5
218	43	Pušų 20
219	44	Stirnių 6
		<u>Vilijampolė</u>
220	1	Erdvilo 9
221	2	Erdvilo 11

222	3	Naujalio 24
223	4	Panerių 9
224	5	Panerių 21
225	6	Vežėju 20
226	7	Linkuvos 75
227	8	Kelmės 6
228	9	Kėdainių 3
229	10	Kėdainių 13

Aukštoji Prede

230	1	Grybausko 8
231	2	Grybausko 16
232	3	Grybausko 30
233	4	Muzikos 2
234	5	Lakūnų 38

Aleksotas

235	1	Veiverių 38
236	2	Veiverių 40
237	3	Veiverių 46
238	4	Veiverių 78
239	5	Kumpio 7
240	6	Dobkevičiaus 8
241	7	Aukštoji 10

(kur N. Čekalo 1933)

Aviacijos 1-18 po dešimties + po penkis g. v. m.

2.5. Kiti pastatai (1 ir 0 balų)

Tai pastatai - turintys labai menkus kultūrinės vertės požymius arba visai jų neturintys (0 balų).

Šių kategorijų mediniai pastatai sudaro daugumą nagrinėtoje teritorijoje, tačiau dažniausi jie Viliampolėje, Žemuočiuose Šančiuose, vakarinėje Žaliakalnio dalyje, Aleksoto šlaituose.

Keletas vertinimo iliustravimo pavyzdžių pateikta 2 lentelėje.

2.6. Medinių pastatų arealai ir grupės

Kai kuriose miesto vietose išlikusios didesnės ar mažesnės tam tikro statybos laikotarpio medinių pastatų, kurių architektūrinė vertė atskirai yra skirtinga arealai bei grupės. Tačiau, nors ir būdami nelygiaverčiai šie pastatai tarsi papildė vienas kitą, sudarydami gatvių ar jų atkarpų tam tikro laikotarpio apstatymo įvaizdį. Nugriovus ar perstačius vieną ar daugiau šių pastatų, toji vieta prarastų savo individualybę. Tuo būdu, šių pastatų grupių pertvarkymas turėtų būti reglamentuotas.

Tokių pastatų arealai ir grupės:

Eil. Nr.	Eil. Nr. raj.	Adresas	Pastatų statybos laikotarpis
		<u>Centras</u>	
1	1	Donelaičio 1, 1 ^a	XIX a. pabaiga
2	2	Donelaičio 5,7,11, 11 ^a	-"-

3	3	Kęstučio 43, 47	XIX a. pabaiga
		<u>Žaliakalnis</u>	
4	1	Dzūkų 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1919-1940 m.
		Lietuvių 27, 26, 28	- " -
5	2	Aukštaičių 22, 24, 26, 28, 30, 32, 36	- " -
		Dzūkų 15, 20	
6	3	Aukštaičių 19, 19 ^A	-"-
		Balninkų 5, 7	
7	4	Vileišio 9, 11, 13	1919-1940 m. (apie 40 metus)
8	5	Minties ratas 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11	1919-1940 m.
		Vaišaičio 4, 6, 10, 12, 14, 16, 19, 29, 31	-"-
9	6	Minties ratas 40, 42, 44, 49, 51, 53	-"-
10	7	Minties ratas 52, 54, 56, 59	-"-
		Vydūno al. 35	
11	8	Taikos pr. 6, 8, 10, 16	-"-
12	9	Mateikos 36, 40, 42, 46, 48	-"-
		<u>Aukštoji Panemunė</u>	
13	1	Smetonos al. 1, 3 ^A , 5	-"-
		Gailutės 2	
14	2	Smetonos al. 25, 29, 31, 33, 35	-"-
15	3	Smetonos al. 71, 73, 75, 81, 83	-"-
16	4	Vaidilos 1, 3, 5	-"-
		Smetonos al. 7, 9	
17	5	Gailutės 1, 6, 8	-"-

18	6	Vaidilos 11, 13, 15, 17, 18, 19	1919-1940 metai
19	7	Birutės 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 27, 31, 33	-"-
20	8	Pušų 2, 4, 6, 8, 10, 10 ^A , 10 ^B , 10 ^C , 10 ^D	-"-
21	9	Vaidoto 8, 10, 12, 14, 16, 18 Birutės 3	-"-
22	10	Klevų 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10	-"-
<u>Aukštoji Freda</u>			
23	1	Liudesio 2 Grožio al. 6 Vieversių 5 Grybansko 1, 3 <u>Žemieji Šančiai</u>	
24	1	Kranto al. 68, 69, 89, 91, 93	XIX a. pabaiga bei 1919-1940 m.
25	2	Drobės 27, 29	XIX a. pabaiga
26	3	Ivinskio 40, 42, 44, 37, 46, 50, 45, 49, 53, 55, 57, 60, 62, 64, 66, 68	1919-1940 m.

3. MEDINIŲ PASTATŲ SAUGOJIMO IR TVARKYMO SIŪLYMAI

Visus pastatus, kuriems bus suteiktas juridinis apsaugos statusas privaloma saugoti bei tvarkyti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Nekilnojamų kultūros vertybių apsaugos įstatymu (Vilnius, 1994.12.22 Nr.I-733). Kadangi šiame darbe pastatų architektūra įvertinta tik vizualiai, tai galutinis pastatų reglamentas priklauso nuo išsamių istorinių-architektūrinių tyrimų.

3.1. Apsaugos ir tvarkymo reglamentas

Jo turi būti laikomasi, eksploatuojant kultūros paveldo paminklus, kultūros vertybes bei municipalines vertybes.

a) Kultūros paminklai

Įteisintiems architektūros paminklams siūloma palikti šį juridinį statusą, o kitiems Lietuvos architektūros vertybių apsaugos požiūriu ypač reikšmingiems (unikaliems) pastatams, įvertintiems 5 balais, siūloma suteikti architektūros paminklo juridinį statusą. Tvarkant šiuos pastatus, reikia restauruoti jų eksterjerą bei interjerą, atkurti atskirus sunaikintus ar apgadintus autentiškus elementus.

Pastatų sąrašas pateiktas 2.1. skyriuje.

b) Kultūros vertybės

Lietuvos architektūros vertybių apsaugos požiūriu reikšmingiems pastatams, įvertintiems 4 balais, siūloma suteikti architektūros vertybės juridinį statusą.

Šiuos pastatus būtina restauruoti ir, pagal galimybes, atkurti sunykusius autentiškus elementus. Nesant tokių galimybių, galima naudotis analogais.

Pastatų sąrašas pateiktas 2.2 skyriuje.

c) Municipalinės kultūros vertybės

(3 balai)

Pastatams, reikšmingiems Kauno miesto architektūros vertybių apsaugos požiūriu, įvertintiems 3 balais, siūloma suteikti municipalinės architektūros vertybės juridinį statusą, kaip miesto valdybos paminklo saugos interesų objektams.

Šių pastatų reikia išsaugoti:

- autentišką tūrį,
- autentišką originaliausio fasado kompoziciją,
- autentiškus elementus bei dekorą,
- išorės apdailos statybinę medžiagą.

Pastatus tvarkyti bei eksploatuoti reikia pagal individualiai paruoštas programas, vadovaujantis ekspertų išvadomis.

Pastatų sąrašas pateiktas 2.3 skyriuje.

3.2. Tvarkymo reglamentas

Pastatams, turintiems tik tam tikrų kultūrinės vertės požymių, įvertintiems 2 balais, juridinis apsaugos statusas nesiūlomas, tačiau šių pastatų sąrašas, taip pat, turi būti miesto valdyboje, o juos išsaugoti bei pertvarkyti siūloma pasirinktinai (visumą ar fragmentus), vadovaujantis ekspertų išvadomis.

Pastatų sąrašas pateiktas 2.4 skyrelyje.

Tvarkant miestą, rekomenduojama atkreipti dėmesį į 1 balu įvertintus pastatus, kurie tam tikru mastu, pasirinktinai gali būti išsaugoti, visumoje ar fragmentais. (Žiūr. sekantį skyrelį).

0 balais įvertintus pastatus galima ~~įvairiausio~~ pertvarkyti, taip pat ir griauti, jų užimamas teritorijas formuojant naujai (atskirais atvejais juos siūloma išsaugoti: žiūr. sekantį skyrelį).

3.3. Reglamentuojamai tvarkytinų medinių pastatų arealai ir grupės

Atskirose nagrinėtos teritorijos dalyse siūloma išsaugoti visus medinius pastatus bei juos tvarkyti pagal jų vertę atitinkančius reikalavimus (žiūr. 3.1 ir 3.2 skyrelius). 1 ir 0 balais įvertintus pastatus siūloma rekonstruoti, pagerinant jų architektūrinę išvaizdą, arba jų vietoje statyti naujus, panašių tūrių pastatus su medine išorės apdaila.

Siūloma miesto valdyboje turėti tokių pastatų arealų ir grupių sąrašą, kuriuo reikėtų vadovautis, pertvarkant atskiras miesto dalis, gatves bei jų atkarpas, kad būtų išsaugota jų formavimosi istorija ir savitumas.

Medinių pastatų arealų ir grupių sąrašas pateiktas 2.6 skyrelyje).